

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 9. V Ljubljani, 15. maja 1896. Leto XIII.

Obseg: Grozdna plesnoba. (Oidium Tuckeri.) — Strupena rosa. (Peronospora viticola.) — Posušene pivovarske tropine za krmo. — Pridelovanje lanu in poraba platna. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Grozdna plesnoba.

(Oidium Tuckeri.)

Ta bolezen se nahaja v Avstriji že blizu 50 let ter povzroča po nekterih krajih veliko škodo, ako se ne rabi proti njej nikako sredstvo. Po Dolenjskem so to bolezen opazili še le v zadnjih letih. Da vinogradniki vsled te glive ne bodo prišli v tako žalosten položaj, kakor so prišli vsled peronospore, morali bodo takoj z vso odločnostjo poprijeti se sredstev, kakeršna povsod rabijo z najboljšim uspehom. Ker je pa grozdna plesnoba mnogim še popolnoma neznana, bodi mi dovoljeno, da jo najprej nekoliko opišem.

Grozdno plesnobo povzročujejo majhne glive, podobne peronospori, ki se kakor tanke nitke razširjajo po zelenih organih; ob straneh teh nitk (micelija) se tvorijo posebne izbuhnine (sesalne korenice, haustorije), ktere se zajedo v nežne organe, posebno v jagode, ter srkajo iz njih sok. Ako glive popijejo sok, se seveda dotični organ ne more razvijati in se posuši.

Ta gliva napada grozdje in listje; toda škoda na listju je le malenkostna, dočim je škoda na grozdu prav velika. Grozd, napaden od te bolezni, je tak kakor bi bil potresen s pepelom. Ker gliva prepreže vso jagodo

in srka iz nje sok, se jagoda ne more razvijati, ostane le drobna, zleseni, naposled počni in se posuši. Tako ta plesnoba lahko uniči vso trgatav.

Ako je vreme gorko, se ta bolezen pokaže prav zgodaj, in sicer meseca maja, t. j. še pred cvetjem. Tedaj se pa ne razširja prav močno, temveč še le pozneje, ko postane bolj vroče.

Kakor druge bolezni, tako tudi ta ne napada vseh vrst in ne v vseh legah rastočih trt enako. Trte, ležeče v bolj vlažnih krajih, so grozdni plesnobi bolj podvržene; manj pa ta bolezen napada nizko vzgojene trte in trte v neplevelnih vinogradih. Nizka vzgoja ima torej tudi v tem slučaju prednost. Tudi se priporoča vinograde pridno pleti.

Kot edino sredstvo se z najboljšim uspehom rabi

žveplo. To mora biti prav fino zmleto, kakor moka; čim finejša, tem boljše. *)

Za žveplanje se rabijo posebni, nalašč za to napravljene mehovi. Podoba 29. kaže navaden meh, ki dobro razpršuje in je po ceni. Komad stane 1 gld. 50 kr.; ako se jih vzame več skupaj, so pa še cenejši (1 gld. 30 kr.). Skozi livniku podobni nastavek se v na sredi raz-

*) Dobro žveplo se dobiva v Gorici pri c. kr. kmet. družbi in pri trgovcu Giustu Maurovichu. Kvintal (metriški stot = 100 kg) stane 6 gld. 10 kr.

Podoba 29.

Podoba 30.

širjeno cev (posodo) nasuje žveplena prahu do $\frac{3}{4}$ prostornine in se zamaši s plutovim zamaškom. Kadar delavec praši nizke trte, drži meh z levo roko med mehoma in posodo, z desno pa desno mehovo platnico, dočim levo platnico nasloni na desno stegno. Na levi platnici je luknja, skoz katero dobaja zrak v notranji del, kadar se meh raztegne; kadar se meh stisne, se ta luknja zapre in zrak uhaja skozi posodo in cev ter vzame s seboj mnogo žvepla. Ves na meh pritrjeni del je iz pločevine (pleha).

Nekoliko drugačen meh kaže podoba 30. Ta je mnogo dražji in ne tako pripraven. Napolni se, kakor prvi. Kadar se rabi, se z levo roko drži za posodo pod nastavkom, desna pa z ročem goni meh.

Za prvo žveplanje se lahko rabijo prav priproste priprave, obstoječe iz visoke stožkovite posode, ki ima spodaj nekoliko prediva, skoz katero se iz posode iztresa žveplo. S tako pripravo se potratijo veliko žvepla in se neenakomerno požvepla; zato jih prav malo kje rabijo.

Dobivajo se pa tudi zelo sestavljeni mehovi, ki sicer prav fino praše, pa stanejo 3—5 gld. in še več. Kjer so trte vzgojene na žici, se lahko praši s posebnimi stroji, podobnimi majhnemu trijerju. Tak stroj se obesi z motvozom okoli vratu in z desno roko se vrti kolo, pritrjeno v valju. To povzroča veter, ki vedno enakomerno praši.

Dobro je, ako se žveplo preseje na fino sito, predno se napolni v meh, ter se popolnoma razdrobi, ker sicer kosci ovirajo fino razprševanje. Žveplati je treba počasi in enakomerno. Paziti je treba, da žveplo ne pride v oči, ker jako žge. V ta namen se lahko obesi čez oči kos tula. Posebno je treba paziti, da žveplo pride na grozdje, pa tudi na listje. Žveplá naj se le v tistem vremenu, kadar ni nič vetra. Dalje naj se žveplanje opusti v mokrih dneh, kakor tudi tedaj, kadar je po listju rosa.

Če je po žveplanju vreme suho, je to jako ugodno za pokončanje bolezní, kajti vsled solnčnega pripekanja se začne žveplo nekako žgati, spreminja se v žvepleno sokislino, in ta pokonča vse glive, ne pa žveplo kot takšno. Ako torej po žveplanju ni gorko, se z žveplanjem ne doseže zaželjeni uspeh. Seveda s tem ni rečeno, da mora solnce ravno tisti dan močno pripekati; saj žveplo ostane dolgo časa na listih in grozdih, če ni kmalu po žveplanju dežja. Ako pa se pripeti to, je treba iz nova požveplati.

Kakor pri pokončevanju peronospor, tako mora tudi tukaj sredstvo rabiti prav zgodaj, kdor hoče doseči dober uspeh. Prvo žveplanje se mora izvršiti še pred cvetjem, in sicer prav močno, drugo koj po cvetju; pozneje se pa žvepla le tedaj, če se tu pa tam pokaže bolezen še na kakem grozdu. Z uspehom žveplano grozdje ostane vedno zdravo in jagode se enakomerno debele. Žveplo, ktero je ostalo na jagodah, jim daje neprijetno zunanost, kar naj pa vinogradnika nikakor ne moti, ker to umazanost opere dež, predno se začne grozdje mecati.

Malo pred trgatvijo naj se ne žvepla več, ker drugače more priti veliko žvepla v vino, ki dobi potem duh po žveplu.

Ker se porabi na 1 ha pri nizko vzgojenih trtah komaj 50 kg žvepla, znašali bodo troški približno 7, k večjemu 10 gld., ako vračunimo žveplo, meh in delo.*)

F. G o m b a č.

*) Deželni odbor kranjski v kratkem brezplačno razdeli po vinorodnih krajih 50 mehov in 600 kg žvepla. Kdor želi žveplati, obrne naj se do kmetijske podružnice ali do županstva, in tamkaj bode dobil, česar potrebuje. Razdelitev pa bode ta le:

Strupena rosa.

(Peronospora viticola.)

Ker je ta bolezen še bolj nevarna kakor grozdna plesnoba (Oidium Tuckeri) in je že povsod razširjena ter dela ogromno škodo, kjer se le pokaže, izpregovorim naj še o nji nekoliko.

Grozdna plesnoba in strupena rosa sta si glede pokončevanja popolnoma nasprotni; dočim plesnoba dela škodo na grozdju, oškoduje strupena rosa listje. Listje, napadeno od strupene rose, se kmalu posuši. Ta bolezen napada vse trte razven nekterih amerikank, pa ne vseh enako močno.

Strupena rosa je gliva, kakor grozdna plesnoba, ter srka sok iz listov. Gliva pride na zgornjo stran lista, potem se zaje v list in na spodnji strani se prikaže v podobi tankih vejic, in na koncih teh vejic nastavlja seme (tros), ktero pade, kadar dozori, na spodnje liste, ali je odnese veter na sosednje, v ktere se zajé ter nadaljuje svojo škodo. Ako se torej glivica zajé v list, t. j., kadar na spodnji strani lista, ob listnih žilah, opazimo majhne podolgate ali okrogle sive proge, ali če list gledamo proti solncu in opazimo madeže oljčne barve, kteri postanejo pozneje rdeči, je že napaden in potem škropljenje nič ne koristi.

Škropiti je treba, še predno se opazijo te lise in madeži, t. j., predno bolezen nastopi. Kdor škropljenje zanemarija, dela to v svojo škodo. Rdeči madeži niso vselej znak strupene rose, ampak lahko nastanejo tudi vsled solnčnih žarkov, pripekajočih na moker list. Ti so le rdeči, nimajo oljčne barve in ne sivih prog ter se prav kmalu posuše.

Vso stvar natančno popisovati v sedanjih razmerah ni potrebno, kajti ta bolezen je vsakomur dovolj znana. Kdor hoče doseči pravi uspeh, naj se drži naslednjih pravil:

S škropljenjem je treba začeti zgodaj, še pred cvetjem, kadar trta napravi 4 do 6 listov. Škropi naj se s takimi škropilnicami, ktere prav fino razpršujejo tekočino. Pri škropljenju naj se pazi, da bode vsak list, dobro poškopljen, in sicer na zgornji strani. Ob prav vročih urah, t. j. od 11. ure dopoldne do 3. ure popoldne, kakor tudi tedaj, kadar je na listih rosa, naj se nikar ne škropi, kajti ob rosi se tekočina preveč stanjša in odteče, če škropimo v vročini, pa solnce ožge listje. Modra galica in apno naj bodeta v pravem razmerju. Na 1 hl (100 l) vode se vzame $1\frac{1}{2}$ kg modre galice in 2 do $2\frac{1}{2}$ kg gašenega apna. Da je dovolj apna, spozna se tako le: Zmez se pusti par ur, da se usede, potem se odstrani vrhnja mrena in tekočina se zajame s ko-

Kmetijska podružnica v	Vinici pri	dobi 3 mehove in 36 kg žvepla.
"	Črnomlju	5 " " 60 " "
"	Metliki	4 " " 48 " "
"	Toplicah pri Novem Mestu	3 " " 36 " "
"	Novem Mestu	4 " " 48 " "
"	Žužemberku	3 " " 36 " "
"	Čatežu	3 " " 36 " "
"	Krškem	6 " " 72 " "
"	Boštanju	2 " " 24 " "
"	Kostanjevici	4 " " 48 " "
"	Št. Jarneju	4 " " 48 " "
Županstvo v	Beli Cerkvi	3 " " 36 " "
"	Vel. Dolini	2 " " 24 " "
"	Radencah pri Črnomlju	2 " " 24 " "
"	Mirni peči	2 " " 24 " "

zarcem; ako je čista, je to znamenje, da je dovolj apna v raztopini, če je pa še motna, (višnjava), dodati je treba še nekoliko apna. Sama galica, brez apna, ožge liste, če je pa preveč apna, se pa raztopina ne prime tako dobro in vsak dež jo opere z listov. Če dežuje kmalu po škropljenju ($\frac{1}{2}$ dneva), je treba iz nova škropliti.

Drugič naj se škropi čez 1 do $1\frac{1}{2}$ meseca, ko je trta napravila več novih listov, ktere je treba popolnoma poškopiti; na že poškopljene liste se ni treba ozirati. Tretjič naj se škropi navadno meseca avgusta. Za vsako škropljenje se vzame galice in apna v gori navedenem razmerju.

Če se škropljenje opusti, listje zgodaj odpade, grozdje ne dozori in trgategv da le slab užitek. Ta rja pa napada tudi grozdje. Rjave grozdne jagode so take, kakor bi bile ožgane. Gliva se zaje ob jagodnem peclju v jagodo in napravlja rjavkaste lise po notranjosti cele jagode. Jagoda potem segnije in se naposled posuši.

F. G o m b a č .

Posušene pivovarske tropine za krmo.

Uspeh kmetijstva je odvisen od pravega gospodarstva. Umen kmetovalec si ve tudi v slabih časih pomagati, da doseže večjih dohodkov, opirajoč se na pripomočke vede in dejanskih izkušenj. Velikega pomena v gospodarstvu je živinoreja, in pri tej je zopet glede uspeha zelo odločilen način krmjenja.

Izmed različnih, dandanašnji rabljenih krmil smemo najboljšim prištevati pivovarske tropine (mlato). Že od nekdanj radi krmijo to krmilo sveže (mokra), posebno molznim kravam, ker izborna vpliva na izločevanje mleka ter prekaša mnoga druga krepčalna krmila. Pivovarske tropine ali mlato so izvlečen slad, oziroma sládovi ostanki iz pivovarstva. Sveže pivovarske tropine pa imajo ta nedostatek, da so preveč mokre ter jih je vsled tega težko prevažati in se rade skisajo. Temu pa se odpomote, ako se tropine ob zmerni toplini počasi posuše; potem se ne bodo pokvarile in jih bo lahko mogoče prevažati. Pri pravilnem sušenju tropine ne izgube nič svoje dobrote, le voda izhlapi iz njih.

Pivovarske tropine so zelo redilne in zato izborne za pitance in molzno živino, v sebi imajo kakih 17—21% beljakovin, 61—97% tolšče in kakih 37·3—56·8% dušika prostih izvlečnih snovij, pa tudi take snovi, ki se tvorijo pri sušenju (praženju) in dajo krmilu prijeten okus, živalim vzbujajo tek in ugodno vplivajo na prebavljanje. Posušene pivovarske tropine izborno nadomeščajo druga krmila; poleg njih prežvekovalcem zadostuje dobra slama.

Kdor kupuje posušene pivovarske tropine, gleda naj pred vsem na njih barvo, kajti pretemna barva znači, da niso bile pravilno sušene, in ker so temni, sežgani deli grenki in diše po smodu, se težko prebavijo, zato jih živina ne je rada, ali jih pa celó ne mara. Dalje je treba paziti na duh. Duh tropin mora biti prijeten, ne pa kiselkast.

Posušene pivovarske tropine so popolnoma zdravo krmilo, ker se jim pri sušenju uničijo vse škodljive bakterije (glivice), in vplivajo ugodno na živali, bolj kakor ktero si bodi krepčalno krmilo.

Posušene pivovarske tropine vsakdo lahko krmi suhe, ovlažene ali namočene; priporočali bi krmiti jih ovlažene ali namočene, ker suhe žival z dihanjem razpihava in jih tako mnogo pride v nič. Ko bomo v naslednjem govorili o suhih in mokrih tropinah, razumeti

je v prvem slučaju le ovlažene, v drugem pa namočene pivovarske tropine.

V obče se lahko držimo tega le pravila: Molzna in vprežna živina naj dobiva suhe, pitanci pa namočene pivovarske tropine, ker mokre bolj vplivajo na tvorjenje tolšče, molzna živina pa se ne sme preveč zdebiliti in vprežna ne preveč potiti.

Suhe tropine se malo poškrope z vodo, zmešajo z rokami in drugim krmilom primešane pokladajo živalim.

Mokre tropine so se morale popariti in več ur namakati. Paziti pa je treba, da voda ne odteka, kajti v sebi ima redilnih snovij, ki so se v nji raztopile.

Ako začnemo krmiti pivovarske tropine, pokladajmo jih v začetku po malo, da se jih živali navadijo.

Na Nemškem nekteri kmetovalci tropine kisajo, da dobe vinski duh. Take tropine s posebno slastjo je goved. Kisajo pa se pivovarske tropine tako le: Nanje se nalije toliko vode, kolikor je tropin (po teži) in se nekoliko osolé. Tako ostanejo 1—2 dni v zaprti posodi v kakem prostoru, ki je tako gorak kakor hlev. Pri tem se tvorijo vinskokisle spojine, in take posebno ugodno vplivajo na izločevanje mleka. Opomniti pa je treba, da se tako ravnanje le tamkaj priporoča, kjer imajo po mnogo molznih krav in s posebno skrbjo lahko pripravljajo krmila; kajti v nakislih tropinah se kaj radi tvorita mlečna in maslena kislina, če dalj časa stoje, ki pa zelo neugodno vplivata na živino.

Omenili smo že, da so pivovarske tropine posebno dobre za molzno živino, ker ugodno vplivajo na izločevanje mleka; krave torej dajo po več mleka, kadar se navadijo na to krmilo, surovo maslo iz njih mleka pa ima prijeten okus. Z isto tako dobrim uspehom se pivovarske tropine krmijo pitancem; ti se pri taki krmii mnogo prej opitajo. Ako pivovarske tropine krmimo konjem, ni jim treba dajati toliko ovsu in koruze; daje se jim jih lahko do $\frac{1}{3}$ deleža. V začetku se konji nekoliko obotavljajo, ko pa se navadijo duha, jedo jih radi. Ker tropine ugodno vplivajo na prebavljanje, se konji po njih dobro počutijo in so lepi. Izborni uspehi se dosežejo tudi pri ovcah, in nič manj se ne priporočajo za mlado živino (teleta, jagnjeta, prasce), ker ugodno vplivajo na prebavljanje in s tem pospešujejo rast.

Pridelovanje lanu in poraba platna.

Po pravici se pridelovalci lanu po naših gorskih krajih pritožujejo, da je cena surovemu lanu v zadnjem času in posebno v preteklem letu tako zelo padla, da se zdi, kakor bi se pridelovanje lanu, poglavitnega vira dohodkov naših gorjancev, več ne izplačalo.

In žal, razmere so take, da v bližnjem času ni pričakovati boljše cene lanu, nasproti, bati se je, da cene še bolj padejo, ako se ne povzdigne v deželi poraba platna. Znano je, da se je do zdaj velik del lanu, pridelanega na Moravskem, izvozil v Nemčijo in se podelal v tamkajšnjih obrtih. V novejšem času pa se v Nemčiji prizadevajo, pridelovanje lanu doma povzdigniti in se na ta način osvoboditi uvažanja iz Avstrije. Snujejo se tamkaj zadruge za obdelovanje lanu, ktere vlada podpira s prispevki in nakupom strojev za pripravljanje lanu. Od marljivosti in razumnosti nemških kmetov pa je pričakovati, da se bodo teh okolnostij naglo okoristili in potrebsčine nemške obrtnosti po lanu kmalu pokrili s svojim pridelkom.

Pričakovati je torej, da bode čezmerno pridelovanje lanu na Moravskem v bližnjih letih zelo naraščalo in se

priložnost za razpečanje moravskemu gorjancu še bolj omejila. Jasno je, da bode na ta način gospodarska stiska v teh gorskih krajih le še večja kakor je že dandanes. Spoznavši veliko nevarnost, ki preči moravskemu pridelovanju lanu in platnarstvu, je zveza avstrijskih udeležencev za lan in platno, kateri pripada tudi več razumnih kmetov, pričela neko delovanje, ki ima namen, povzdigniti v domači deželi porabo platnine.

Ta se je torej obrnila do ces. in kr. vojnega ministrstva s prošnjo, naj ukrene, da se bode prtenina za vojaštvo v prihodnje izdelovala iz domačega platna, dočim se zdaj porablja za to bombaževina.

Po pravici se je prosilcem povedalo, da se to tako dolgo ne more zgoditi, dokler vojaki, ki prihajajo večinoma s kmetov, od doma niso navajeni platneni prtenini in sami v bombaževini oblečeni k vojakom dohajajo.

To je torej tista kvar, katero odpraviti je kmetu lastna korist. Kmet zahteva dobro ceno za lan, ktereга sam prideluje; on ve, da se ta more doseči le takrat, ako se porabi veliko platna, in vender daje on sam slab vzgled in nosi prtenino, ki je prikrojena iz cenejše ali manj trpežne bombaževine.

Na tak način pospešuje sam njemu pogubno konkurenco, potem pa toži, da se vsled nizke cene pridelovanje lanu ne izplačuje.

To je tista prikazen, ki se na enak način pojavlja tudi v drugih področjih pridelovanja, in ako ponarejeno vino in margarin zelo škodujeta gospodarskemu pridelovanju, so kmetje večji del sami tega krivi. Tukaj je treba najprvo zopet do veljave pomagati premalo obratnemu platnu, katero je bilo v drugi polovici tega stoletja izpodrinjeno s svojega mesta, ki je je v oblasti imelo tisoč let.

Kako pa naj se to zgodi, ako kmet, ki prideluje lan, sam platnene srajce nositi noče?

Da bi se platnina zopet razširila po kmečkih hišah, sklenila je zveza avstrijskih udeležencev za lan in platno, da bodo zvezi pripadajoče predilnice pri nakupu neomikanega lanu 5% vrednosti plačevale s platneno robo, da bo kmet na ta način prisiljen, seznaniti se s tako imenovanim „normalnim platnom“, kakeršno je ravno pripravno za domačo rabo v kmečki hiši, in je bo potem, ko bo spoznal njega vrednost, v večji množini nakupoval za svoje potrebe.

Podružnica moravski Šimperk (Schönberg) je odprla 1. dne vinotoka 1895. l. v Šimperku osrednjo prodajalnico normalnega platna in je sestavila knjigo z obrzci platnene robe, kakeršno je pripravno za kmečko ljudstvo. Vsako robo pregleda nezavisen in večš strokovnjak, predno se vzame v osrednjo prodajalnico, in če jo spozna popolnoma dobro, zaznamuje jo s pečatom zveze.

Tako je zagotovljeno, da pride tamkaj res samo trpežno in cene vredno blago na prodaj. Cena platneni rob se vsako leto postavi kolikor mogoče nizko, in morebitna izguba pri osrednji prodajalnici se razdeli na vse izdelovalce normalnega platna, dočim se mogoči dobiček te prodajalnice oddá kmetijskim društvom, ktera ga porabijo za darila onim kmetovalcem, ki pridelujejo najboljše lan.

S tem naj bi se doseglo, „da se kmečko ljudstvo privadi zopet nositi platneno prtenino, da se prvič povzdigne v deželi poraba platnine, in drugič, da se pripravi pot za vpeljavo platnene prtenine pri vojaštvu“.

Priznati se torej mora, da je to podvzetje, dasi je z njim v prvi vrsti nameravano večje pridelovanje in pomnoženo spečavanje domačih platnenih izdelkov, na korist lan pridelujočim kmetom, ker se mora z večjo porabo platna povzdigniti tudi prodaja in cena lanu.

Naj bi torej bila skerb kmetov, pridelujočih lan, delati na to, da platno v hudem boju z bombaževino dobi zmago, in v ta namen morajo sami storiti prvi korak s tem, da iztirajo bombaževino iz svoje hiše in rabijo zopet platno za obleko. „Gosp. Glasnik.“

Razne reči.

— **Priljubljanje goveda za planinsko pašo.** 1.) Govedo naj bo skozi celo zimo vsak dan, če dopušča vreme, vsaj po eno uro na prostem zraku na tekališču. 2.) Krma po zimi naj bo kolikor mogoče naravna, obstoji naj torej osobito iz trave (sena, slame); izvzeta so le teleta, ki dobivajo še mleko. Varovati se je treba posebno mehkejše hrane, kakor gorke juhe, repa, polzemljic itd. Govedo se ne sme nikakor pitati. 3.) Nekoliko časa, predno se žene živina na planino, 4 do 6 tednov, naj se parklji pregledajo ter naj se prirežejo do naravne velikosti in oblike, ako so predolgi in premočni. Pri govedu, ki se na prej popisani način pregiblje, navadno ni treba tega dela. 4.) Kakor hitro je kaj trave, naj se spravi goved, jalovina, na pašo, da se ono, ki se še ni paslo, navadi pasti. 5.) Ako ima goved do planine storiti dolgo pot, tedaj se mora že prej večkrat goniti primerno daleč. —

„Gosp. Gl.“

— **Vzreja telet.** Napaka, ki se še vedno dobi v mnogih krajih pri vzreji telet, obstoji v tem, da se proč zlije prvo mleko, ki se je nabralo v vimenu krave, ki je ravno storila. Prvo mleko, ki se pozna po rumeni barvi, ima v sebi ono snov, katero je narava za to določila, da razkroji takozvano črevesno smolo, ki se nahaja v želodcu novorojenega teleta. Vedno se je opazovalo, da imajo ona teleta, ktera ne dobio prvega mleka, dalj časa zmršeno dlako in mrtvo oko, brez leska; teleta pa, ki zavživajo prvo mleko in se vsled tega očistijo črevesne smole, premenijo kmalu dlako in se prav dobro razvijajo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 103. Je li res, da breje krave ne smejo jesti suhe grahovne slame? (I. T. pri Sv. M.)

Odgovor: Grahova slama ima v sebi jako veliko beljakovin in težko prebavne surove vlaknine, zato obtežuje želodec in rada zapira. To je vzrok, da ni priljubljena klaja za breje krave, katerim gotovo ni dobro, če so zaprte ali če nimajo želodca v redu. Vender pa ima grahova slama tudi svoje dobre strani, in sicer ima v sebi razven veliko dragocenih beljakovin tudi izredno veliko fosforove kisline in apna, torej snovij, iz kterih se delajo kosti. Breja krava pa zaradi teleta potrebuje ravno teh snovij, in zato je ravno grahova slama za njo dobra klaja, če se z umnim krmiljenjem preprečijo nje slabe posledice. To se doseže s tem, da se surova vlaknina naredi lože prebavna, in sicer če slamo zrežemo ter jo z drugimi krmili pomešamo in nekoliko zmoženo pustimo nekaj ur, da kipi (se kisa), in jo šele potem pokladamo. Da je zaradi lažjega prebavljanja treba živalim dajati sol, je samo ob sebi umevno, in če se krava kaže zaprto, ji moramo precej pomagati s kakim dristilom, na pr. z grenko soljo.

Vprašanje 104. Naši ljudje so od nekaj prodajali sadje, in sicer ne le na javnih prostorih, ampak tudi po hišah. V zadnjem času se pa večkrat pripeti, da se jim delajo ovire in jih kaznjujejo, če ponujajo sadje po hišah, češ, da je to havziranje. Prosim pojasnila, kako je s to zadevo? (H. K. v G.) —

Odgovor: Sadje se sme prodajati po hišah, kajti § 60. obrtnega reda določa, kaj je trgovina po hišah (havziranje), ter v drugem odstavku tega paragrafa jasno pravi: Ta ome-

jitev (namreč glede prodaje po hišah) se pa ne razteza na prodajo rečij, ki so vsakdanje potrebščine, kakor na pr. mleko, maslo, sadje, zelenjad, cvetice, drva i. t. d.

Vprašanje 105. Od mojega šest tednov starega teleta, ki je od podružničnega bika in od dobro rejene ter zdrave krave privesnice, je šlo večkrat nenavadno veliko glist. Kako naj se tele zdravi? Ali je glistavo tele sposobno za plemo? (I. I. v B.)

Odgovor: Tele glist ni prineslo s seboj na svet, ampak jih je dobilo v hlevu. Pri šest tednov starem teletu z zdravili ni veliko početi, ker mu ta več škodujejo kakor pa gliste same. Dajajte teletu vodo, na kateri se je kahal pelin, pa bodo gliste kmalu prešle.

Vprašanje 106. Ali smem polagati kobili, ki ima žrebe pri sebi, turščico, ne da bi žrebetu kaj škodilo? (A. D. v N.)

Odgovor: Polaganje turščice žrebeči kobili glede mladice nič ne škoduje, nasprotno, kobila ima po turščici več mleka nego po ovsu.

Vprašanje 107. Dasi imam dobre svinjake, vendar dobe mladi prasički, ko so 3 do 4 tedne stari, drisko ter skoraj vsi poginejo. Kaj more biti temu vzrok? (H. P. v G.)

Odgovor: Da sesajoči prasički dobe drisko, je vzrok slaba ali izprijena krma, ki jo dobiva svinja. Najprvo je treba krmo premeniti, ter poleg drugega krmiti tudi pražen želod. Če vsled tega driska ne poneha, daje se prasičkom beljak, pomešan z vodo. Sploh Vam pa priporočamo doječim svinjam dajati fosforovokislo apno, ki prepreči mnogo boleznij.

Vprašanje 108. S katerim zdravju neškodljivim sredstvom se v nenapoljenih sodih, ki so na pipi, zabrani tvorjenje kana ali birse? (L. J. v T.)

Odgovor: Najpriprostejše sredstvo je in ostane zažveplanje, katero zdravju ni prav nič škodljivo, če se vrši pravilno in v toliki meri, da v vino ne pride preveč žveplene sokislina, ki bi povzročala glavobol. Kan se tvori, če vino pride v dotiko z zrakom; zato se da kan preprečiti, če se vino zapre, da zrak ne more do njega. Ker se sodu, ki je na pipi, ne sme voha zabiti, rabijo sredstva, ki povisje vina branijo dotike z zrakom. Taka sredstva so prav fini vinski cvet (špirit) ali pa fino namizno olje. Vinski cvet se prav varno in počasi vljuje na vino; ker je lažji nego to, plava po vrhu in ne dopušča zraku pristopa k vinu. Vinski cvet pa hitro izpuhteva, zato ga je večkrat treba nadomestiti. Pri tem pa ni moči zabraniti, da bi se slednjič ne zmešalo nekaj špirta z vinom, kateri mu da žgoč okus. Boljše je fino namizno olje, ki ravno tako varuje pred zrakom, pa se ne pomeša z vinom in ostane vedno rabno.

Gospodarske novice.

* † **Veleč. gospod Martin Povše**, dekan v Ribnici ter ud naše družbe, je umrl ta mesec. Naj počiva v miru!

* **Občni zbor c. kr. kmetijske družbe** bo 11. dan junija t. l. v mestni dvorani v Ljubljani, in sicer po vzporedi, ki je razglašen med uradnimi vestmi današnje številke.

* **Izreden občni zbor** naše družbe je ukrenil sklicati glavni odbor bodočo jesen v Novo Mesto, na katerem se bodo obravnavala zgolj vprašanja, zadevajoča vinarstvo.

* **Za prevažanje galice po železnicah** se bode tudi v bodočnosti plačevala polovica pratežnine, a tako, da se pri oddaji plača cela pratežnina, potem pa se od železniškega vodstva zahteva polovica nazaj. Kadar se zahteva povračilo plačane pratežnine, je treba predložiti vozni list, na katerem potrdi kmetijska družba, podružnica ali županstvo, da se galica

rabi za škropljenje. Glavni odbor je dal na vozne liste tiskati taka potrdila, ktera le še podpiše podružnični načelnik. Ker podružnicam plača glavni odbor pratežnino, zato jih prosimo, naj nam precej vrnejo po prejemu galice podpisani vozni list, da se moremo obrniti na železniško vodstvo glede povračila. Pa tudi drugi, ki hočejo dobiti povrnjeno polovico pratežnine, nam morajo poslati od podružnice podpisani vozni list, da mi zanje skupno izposlušemo to povračilo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora, oziroma subvencijskega komiteja, dne 7. maja 1896.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod ces. svetnik Ivan Murnik, navzoči so pa bili: zastopnik c. kr. deželne vlade gospod c. kr. vladni tajnik pl. Kronn, zastopnik deželnega odbora gosp. dr. Ig. Žitnik, družbeni podpredsednik gosp. Jos. Fr. Seunig in odborniki gg. Folakovski, baron Lazarini, Rohrmann, Šiška, Witschl, Žirovnik in tajnik Pirc.

Odbor ukrene izreči sožalje gospem udovam po umrlem častnem udu gosp. c. in kr. polkovniku Wildu in po dolgoletnem udu gosp. J. Clariciju. Isto tako se ukrene izreči sožalje stolnemu kapitelju ljubljanskemu po umrlem dolgoletnemu družbenem udu gosp. kanoniku L. Jeranu.

Odbor vzame z veseljem na znanje odlikovanje odbornika gosp. W. Golla, ki je bil imenovan višjim gozdarskim svetnikom.

Odbor se v daljši razpravi posvetuje o državnih podporah, ktere želi za l. 1897., ter ukrene primerne nasvete, ki naj se predlože c. kr. kmetijskemu ministerstvu.

Na podlogi došlih prošenj se podeli osmim prosilcem biki muricodolske pasme, nakupljeni z državno podporo, za polovično ceno. Biki se bodo oddali 23. dne t. m. v Ljubljani.

Družbeni občni zbor za l. 1895. se določi po običajnem vzporedi na drugi četrtek meseca junija, t. j. na 11. dan junija t. l. — Ob enem se ukrene sklicati jeseni izreden družben občni zbor v Novo Mesto, na čigar dnevem redu naj bodo izključno le razprave o obnovitvi vinogradov.

Na poziv visokega deželnega odbora voli glavni odbor v deželni železniški svet kot zastopnika družbe gospoda odbornika Lenarčiča.

Glede prošenj za podpore od deželnega odbora izročeni v poročilo, ukrene odbor primerne nasvete.

Vsled poziva trgovinske in obrtne zbornice v Celovcu se glavni odbor pridruži prošnji na c. kr. finančno ministerstvo, da se ob novem obdavčenju pivovaren na podlogi stopnjevanja manj obdavčijo male nego velike, tvorniške pivovarne.

Po rešitvi nekterih drugih ulog se posvetovanje zakluči ter se sprejmejo za nove ude gg.:

Gregorin Anton, posestnik v Lukovici; Žužek Josip, posestnik v Velikih Lašičah; Doganoc Ferdo, posestnik v Velikih Lašičah; Grželj Janez, posestnik v Malih Lašičah; Remškar Mihael, posestnikov sin na Brezovici; Sitar Ignacij, trgovec in posestnik na Toplicah; Sitar Ivan, trgovec in posestnik na Toplicah; Turk Andrej, posestnik v Podhosti; Senica Frančišek, posestnik v Dolenjih Sušičah; Mlakar Anton, kaplan na Toplicah; Kalinger Ferdo, nadučitelj na Toplicah; Stravs Frančišek, posestnik na Toplicah; Menk Josip, posestnik na Toplicah; Zupanec Josip, posestnik na Toplicah; Jadnič Jakob, posestnik na Toplicah; Pršina Ivan, posestnik na Toplicah; Muška Frančišek, posestnik na Toplicah; Reiniger Anton, posestnik na Toplicah; Reiniger Ferdo, učitelj na Gorenjih Sušičah; Brodnik Ivan, posestnik v Toplicah; Danen Rosina, oskrbnica kopalnišča v Toplicah; Fink Frančišek, posestnik v Poljanicah; Gril Frančišek, posestnik in župan v Poljanicah; Po-

glajen Avguštín, posestnikov sin v Riglu; Mežnaršič Anton, posestnik v Gorenjem Gradišču; Ulčnik Josip, župnik pri Sv. Jederti; Primec Ivan, posestnik na Veliki Bukovici; Mikuletič Frančišek, posestnik in trgovec v Dobrempolju; Samsa Andrej, posestnik in trgovec v Dolnjem Zemonu; Samsa Josip, posestnik in trgovec v Ilir. Bistrici; Ribarič Matija, posestnik in trgovec v Trnovem; Rahnč Janko, c. kr. notar v Ilir. Bistrici; Urbančič Anton, posestnik v Trnovem; Prelog Josip, posestnik v Zarečju; Čeligoj Josip, posestnik v Topolcu; Potepan Andrej, posestnik v Mali Bukovici; Sitar Peter, mizar v Križih; Šilar Jakob, posestnik v Gojzdu; Kavčnik Jožef, posestnik v Logu; Garbas Frančišek, c. k. carinski asistent v Ljubljani; Gabrič Anton, župnik v Cerkljah; Krajni šolski svet v Tržišču; Krómar Ivan, kaplan v Poljanah; Ciber Janez, posestnik v Mateni; Mrbar Frančišek, posestnik v Dolenji Vasi; Žagar Matija, posestnik v Stari Fužini; Kranjec Ivan, veleposestnik v Št. Ilju; Petsche Ernest, posestnik v Kočevju; Šobar Andrej, posestnik v Dol. Sušicah; Beg Frančišek, posestnik v Gor. Sušicah; Koman Janez, p. d. Kompanjev, posestnik na Brnici; dr. Lampe Frančišek, profesor bogoslovja v Ljubljani; Kogovšek Janez, posestnik v Smrečju; Dekleva Frančišek, posestnik v Mali Pristavi; Domicelj Ivan, posestnik v Novi Sušici; Dekleva Josip, posestnik v Mali Pristavi; Špilar Josip, posestnik v Mali Pristavi; Morel Janez, posestnik v Mali Pristavi; Dolgan Frančišek, posestnik v Stari Sušici; Morel Frančišek, posestnik v Dolnji Košani; Dekleva Ivan, posestnik v Mali Pristavi; Dolgan Andrej, posestnik v Stari Sušici; Kaluža Janez, posestnik v Narinu; Kaluža Tomaž, posestnik in trgovec v Narinu; Urbančič Matija, posestnik v Nadanjem selu; Samsa Anton, posestnik v Stari Sušici; Medved Josip, posestnik v Ostrožnem Brdu; Volk Frančišek, posestnik na Suhoriji; Hreščak Štefan, posestnik v Novi Sušici; Žafred Josip, posestnik v Stari Sušici; Samsa Anton, posestnik v Stari Sušici; Čelhar Janez, posestnik v Stari Sušici; Stavanja Anton, posestnik v Nadanjem selu; Šturm Jarnej, posestnik v Dolenji Košani; Svetičič Janez, posestnik v Šebreljah; Medic Vincencij, posestnik in trgovec v Svetlem potoku; Novak Frančišek, posestnik v Kummersdorfu; Penko Tomaž, posestnik v St. Petru; Sila Matija, župnik in dekan v Tomaju; Ljudska šola v Vogerčah; Čarman Gašper, posestnik v Škofji Loki; Pancar Janez, posestnik v Čatežu; Židan Frančišek, posestnik v Vodmatu; Munda Frančišek, župnik n. vit. reda v Črnomlju; Lah Andrej, učitelj v Nadanjem selu; Barthel Mihael & Comp, trgovec na Dunaju; Podbevšek Lorenc, posestnik v Spodnjih Lokah; Klembas Josip, posestnik v Vrhovem; Suša Adolf, gostilničar, posestnik in trgovec v Divači; Gantar Blaž, posestnik v Dolnjem Brdu; Peternel Janez, posestnik v Vinharjih; Jarc Frančišek, veleposestnik v Medvodah; Zupan Tomo, c. k. profesor v Ljubljani; dr. Dolenc Hinko, c. k. sodni tajnik v Ljubljani; dr. Suppan Josip, ravnatelj kranjske hranilnice v Ljubljani; Starec Frančišek, trgovec v Ilir. Bistrici; Schneller Matija, posestnik v Koprivniku; Deutschmann Matija, posestnik v Zgornji Nemški Loki; Božnar Peter, posestnik v Vinharjih; Stanonik Jakob, posestnik v Vinharjih; Hafner Josip, gostilničar in posestnik na Trati; Barle Janez, posestnik v Gradu; Omersa Viktor, posestnik v Kranju; Kerin Martin, kaplan v Šmarjeti; Cvelbar Matija, posestnik v Mršeči; Grad Jarnej, posestnik v Dragomiju; Pečnikar Anton, posestnik v Št. Jakobu pri Savi; Prijatelj Anton, posestnik v Rakovniku; Lindič Ignacij, posestnik v Vincah; Kališek Anton, gostilničar na Fužinah; Urbas Jakob, posestnik v Volčjem; Bukovec Frančišek, župnik v Trvižu; Jakše Anton, posestnik v Orehovici; Črne Janez, posestnik v Grobljah; Volovec Martin, trgovec v Št. Jarneju; Kos Karol, posestnik na Loki; Wuchse Matija, trgovec v Koprivniku; Schneller Ivan, posestnik v Koprivniku; Grosslercher Josip, tvorničar slamninkov na Viru; Novak Josip, posestnik v Jami; Jenko Janez, posestnik v Prašah; Strupi Janez, posestnik v Čirčičah; Jamnik Frančišek, posestnik v Podrečju; Štemberger Ignacij, posestnik v Čehovinih; Slatner in Pegan, trgovca v Vipavi; Zagorec Frančišek, posestnik v Vrhpolju; Rus Frančišek, posestnik v Maharovcu; Cvelbar Janez,

posestnik v Dobravci; Kovačič Frančišek, posestnik v Rojah; Vajvoda Lovro, posestnik na Boh. Bistrici; Skalický Bohuslav, tehnični voditelj del za zatiranje trtne uši v Novem Mestu; Guzelj Avgust, c. k. gozdni inspekcijski adjunkt v Novem Mestu; Clarici Tito, gospodarski adjunkt na kneza Windischgrätzta grajščini v Konjicah; Čuden Frančišek, posestnik v Dragomeru; dr. Žitnik Ignacij, kurat na Gradu in deželni poslanec v Ljubljani.

Vabilo gospodom družabnikom c. kr. kmetijske družbe kranjske.

na OBČNI ZBOR,

ki bode v četrtek, 11. dne junija 1896. l., ob 1/2. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Ljubljani.

VZPORED:

- 1.) Prvomestnik prične zborovanje.
- 2.) Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1895.
- 3.) Predložitev družbenega računa za leto 1895. in proračuna za leto 1897. (Račun in proračun se pošljeta gg. družabnikom še o pravem času, razpeložena sta pa v nadroben pregled v pisarni kmetijske družbe.)
- 4.) Volitev družbenega podpredsednika, ker je minula triletna doba dosedanjega podpredsednika.
- 5.) Volitev osmih odbornikov namesto po družbenih pravilih izstopivših gospodov O. Detele, deželnega glavarja in grajščaka, V. Golla, c. kr. višjega gozdarskega svetnika, A. Folačkovskega, c. kr. okrajnega živinozdravnika, J. Franketa, c. kr. profesorja, Iv. Lenarčiča, posestnika in deželnega poslanca na Vrhniku, Fr. Witschla, deželnega nadinženirja, dr. M. pl. Wurzbacha, odvetnika, in J. Žirovnika, nadučitelja v Šentvidu.
- 6.) Volitev dveh računskih preglednikov za triletno dobo namesto po pravilih odstopivših gospodov Karola Žagarja, deželnega blagajnika in Frančiška Trillerja, dež. rač. oficijala.
- 7.) Poročila in predlogi odborovi.
- 8.) Poročila in predlogi podružnic.
- 9.) Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. dne maja 1896

Ivan Murnik s. r.,
predsednik.

Gustav Piro s. r.,
tajnik.

Razglas

gledje sprejema žrebet v žrebetišče c. kr. kmetijske družbe v Št. Jarneju.

Žrebeta se sprejemajo v to žrebetišče od 15. dne maja t. l. naprej ter veljajo za sprejem naslednji pogoji:

- 1.) V žrebetišče se sprejmo v deželi storjena zdrava žrebeta, ki so last kranjskih posestnikov (kar je dokazati s spuščalnim listom), in sicer:
  - a) nepodkovane žrebice in valahi do četrtega leta,
  - b) žrebčki do enega leta.
- 2.) Doba paše traja do 15. oktobra; prej pa se smejo žrebeta iz žrebetišča vzeti le z dovoljenjem šentjarnejske podružnice blagajnika gosp. Novoselca.
- 3.) Lastnik žrebeta je zavezan dati za vsak dan in za vsako žrebe 1 kg očiščenega in zdravega ovsaa ali ječmena ter 5 kg sladkega in nroblačenega dobrega sena.
- 4.) Krma se sprejema vsak 1. in 14. dan v mesecu. Če kdo zamudi dovesti krmo, krmilo se bo žrebe na njegove troške dalje.
- 5.) Zaradi olajšanja dela se mora seno v žrebetišče dovažati v mrežah.
- 6.) Za nezgode pri žrebetih se ne prevzame nikaka odgovornost.

7.) Posestniki žrebet, ki niso udje šentjarnijske podružnice, plačajo po 3 gold. pristojbine za konjarja.

8.) Le na izrecno zahtevo se bodo žrebeta vsak teden enkrat kopala, ter je za vsako kopel plačati 5 kr. pri blagajniku.

9.) Upravo žrebetišča ima podružnica c. kr. kmetijske družbe v Št. Jarneju, na katero se je obračati v vseh zadevah žrebetišča.

Pri prevzetju žrebet potrdi podružnica v spuščalnem listu, da se je žrebe res v žrebetišču v Št. Jarneju redilo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske
V Ljubljani, 30. dne aprila 1896.

Razglas o oddaji trtnih škropilnic.

Podpisani odbor bo tudi letos oddajal trtne škropilnice po nižani ceni, in sicer komad po 10 gl. z zabojem vred po družbene ude, po 13 gl. za neude.

Te škropilnice so najboljše in najnovejšega sestava, imajo bakreno posodo, se lahko dajo snažiti in se pri umni rabi težko pokvarijo.

Podpisani odbor bo zvršil le tista naročila, ktera dobi takoj, kajti število škropilnic po nižani ceni je omenjeno, ker je dotična podpora zelo majhna.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.
V Ljubljani, 15. dne aprila 1896.

Razglas

o oddaji modre galice za škropljenje trt v letu 1896.

Podpisana družba bo tudi letos modro galico za škropljenje trt oddajala po nižani ceni, in sicer tistim vinogradnikom, ki se pravočasno zglase zanjo in ki se zavežejo:

1.) plačati galico uže naprej, oziroma takoj po prejemu, po 22 kr. kilogram z zavojem vred;

2.) prežete galice ne prodajati z dobičkom naprej.

Ta pogoja veljata za one, ki naroče galico neposredno pri družbi.

Častita predstojništva podružnic, ktera mislijo naročiti galico skupno za svoje ude, naj stopijo v dogovor neposredno z družbo.

Opomnja: Od galice se plača na železnici le polovica vozne. — Upanje je, da bo vis. deželni odbor tudi letos prevzel troške za prevažanje galice iz Ljubljane do podružnic; zato je udom ugodneje, galico naročiti skupno potom podružnice.

Tisti, ki galice ne plačajo precej po prejemu in s kterimi se družba glede plačila ne pogodi poseboj in drugače, plačati bodo morali po 6% zamudnih obrestij.

C. kr. kmetijska družba kranjska.
V Ljubljani, 15. dne aprila 1896.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Novem Mestu, ki bude v torek po binkoštih, 26. dne maja t. l. ob 2. uri popoldne v kmetijski bralnici (v hiši k. d. rokodelskih pomočnikov) v Novem Mestu.

VZPORED:

- 1.) Poročilo o delovanju podružnice.
- 2.) Poročilo o računih.
- 3.) Volitev novih odbornikov v pomnoženi odbor.
- 4.) Predlogi za občni zbor v Ljubljani.
- 5.) Volitev zastopnika podružnice za občni zbor v Ljubljani.
- 6.) Slučajnosti.

Odbor kmetijske podružnice v Novem Mestu,
10. dne maja 1896.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Cerknici, ki bude 17. dne maja t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopuju.

VZPORED:

- 1.) Poročilo o drevesnici.
- 2.) Poročilo o društvenem premoženju.
- 3.) Razneterosti.

Cerknica, 7. dne maja 1896.

Fran Premrov s. r., načelnik.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Ilir. Bistrici, ki bude 7. dne junija t. l. ob 4. uri popoldne v soli v Trnovem.

Vzpored se boče vršil v zmislu § 32. družbenih pravil. Ob enem se boče volil en odbornik.

Kmetijska podružnica v Ilir. Bistrici,
8 dne maja 1896.

Ivan Vesel s. r.,
načelnik.

Ivan Urbančič s. r.,
tajnik.

Št. 4954.

Razglas

Na podstavi zadnjega uradnega izkaza z dne 12. marcija t. l. o razširjenju živinskih kug na Oggerskem deželna vlada, vzdržujoč dotična gledé uvažanja goveje živine iz še veljavnega plućnokužnega zapornega ozemlja, oziroma vzdržujoč dne 3. julija 1895. l., št. 8510, gledé uvažanja prasičev iz Oggerskega po železnici izdana občna določila, dotlej, dokler se ne ukaže drugače, eventualno do zaznanja, da se je iznova zanesla kuga, ukazuje tako:

1.) Zaradi kuge v gobcu in na parkljih je uvažanje prežvekovalcev (goveje živine, ovác. kozá) in prasičev iz

- a) komitatov: Orava, Baranya, Bekés, Gömör, Kishont, Mont, Nógrád, Pešta, P. S. Kiskun, Požunj, Vas in Zala,
- b) kraljevih svobodnih mest Šopronj in Novi Sad;

2.) zaradi svinjske kuge je uvažanje prasičev iz

- a) komitatov: Arad, Bacs - Bodrogh, Baranya, Tekov, Bekés, Bihar, Borsod, Fejer, Gömör. Kishont, Györ, Heves, Hont, Jasz N. K. Szolnok, Komarom, Nógrád, Nitra, Pešta P. S. Kiskun (z vštetim zapornim in pitalnim zavodom za prasiče v Köbanji), Požunj, Szabolcs, Szilágy, Somogy, Temes, Torontal, Vas, Veszprém, Zala in
- b) kraljevih svobodnih mest Arad, Debrecin, Keckemet, Pančova, Šopronj, Szabadka, Szeged. Novi Sad, Veršec, in Zombor na Kranjsko brez izjeme prepovedano.

Deslej dopuščeno uvažanje zaklanih nerazsekanih prasičev, kterih se še držé ledvice in imajo nedotaknjeno ledvično mast vsled tuuradnega razpisa z dne 3. julija 1895. l., št. 8510., gledé konsumnega kraja Ljubljane na Kranjskem ostaja še nadalje v veljavnosti.

Iz ostalih neokuženih komitatov in mestnih okrajov oggerskih je dopuščeno uvažati prežvekovalce (govejo živino, ovce, koze) v obče, prasiče pa samo tedaj, kadar so normalnotežki, pitani (z živo težo 120 kilogramov), toda samo po železnici v klavnico glavnega mesta Ljubljane, kjer se morajo takoj zaklati. Zategadelj se razveljavljajo doslej zaradi kuge v gobcu in na parkljih in zaradi svinjske kuge na Oggerskem izdane uvozne prepovedi razun občnih določil, ukazanih v zgoraj navedenem tuuradnem razglasu.

Te odredbe, ki stopijo v veljavnost s 26. marcijem t. l., se razglašajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1880. l., drž. zak. šte. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
V Ljubljani, 26. dne marcija 1896.

Št. 5531.

Razglas.

Glasom uradnega izkazala je kuga v gobcu in na parkljih v deželi Solnograški ponehala razven v štirih dvorcih, ki so pa zaprti.

Deželna vlada zatorej razveljavlja s tuuradnim razglasom z dne 2. marcija t. l., št. 8665., izdano uvozno prepoved za parkljasto živino (goveje živino, ovce, koze in prasiče) iz okrajev mesta in okolice Solnograd, kakor tudi iz okraja St. Johann i. P.

C. kr. deželna vlada.

V Ljubljani, 8. dne aprila 1896.

Št. 5640.

Razglas.

Ker je glasom uradnega naznanila kuga v gobcu in na parkljih v komitatu Zala in v mestnem ozemlju Šopronj na Ogerskem že popolnoma ponehala, zatorej deželna vlada razveljavlja zoper omenjena ozemlja z razglasom od dne 26. marcija t. l., št. 4954., izdano prepoved ter zopet dovoljuje uvažanje pežvekovalcev (goveje živine, ovac in koz) iz teh ozemelj na Kranjsko.

Ker pa se je vnela svinjska kuga v ogerskih mestnih okrajih Kasa in Komarno, zato se z zgoraj omenjenim razglasom objavljena brezizjemna prepoved uvažanja prasičev na Kranjsko zdaj raztezuje tudi na zgoraj imenovana dva mestna okraja.

Določila tega razglaša gledé dopuščenega uvažanja prežvekovalcev, kakor tudi gledé prepovedanega uvažanja prasičev iz mestnih okrajev Kasa in Komarno, stopijo v veljavnost dne 11. aprila 1896. l. in prestopki uvozne prepovedi se kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., oziroma po § 46. zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza iz l. 1880., drž. zak. št. 35. in 36.

C. kr. deželna vlada.

V Ljubljani, 8. dne aprila 1896.

Št. 6059.

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah z dne 6. decembra 1891. l. in točke 5. k njemu spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati goveje živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz naslednjih ozemelj nemške države, v katerih je razširjena plučna kuga, in sicer:

- 1.) Iz vladnih okrajev Potsdam, Stettin, Devín, Arnberg in Kolin v kraljevini Pruski;
- 2.) iz vladnega okraja Spodnje Bavarsko v kraljevini Bavarski;
- 3.) iz okrožnega glavarstva Lipsko v kraljevini Saksonski;
- 4.) iz velike vojvodine Saksonsko-Vajmarske;
- 5.) iz vojvodine Anhaltske.

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane z razpisom ministerstva za notranje stvari z dne 9. marcija t. l., št. 7965., oziroma izdane s tuuradnim razglasom z dne 13. marcija t. l., št. 4320.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 12. aprila 1896. l., št. 12.162., razglaša z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., eventualno po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 16. dne aprila 1896.

Št. 6268.

Razglas.

Z ozirom na zdanje ugodno stanje kuge v gobcu in na parkljih na Nižjem Avstrijskem deželna vlada razveljavlja s tuuradnim razglasom z dne 15. oktobra 1895. l., št. 13.897., izdano prepoved, ter iznova dopušča uvažanje parkljaste živine (goveje živine, ovac, koz) in prasičev) iz Nizjega Avstrijskega na Kranjsko, pri čemer pa se je ravnati po predpisih, v obče veljavnih za živinski promet.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 21. dne aprila 1896.

Št. 6702.

Razglas.

Ker je glasom uradnega naznanila v vsem komitatu Požun svinjska kuga v gobcu in na parkljih, nadalje tudi v ozemlju mest Vršec in Šopronj na Ogerskem svinjska kuga že popolnoma ponehala, zatogadelj deželna vlada razveljavlja zoper omenjena ozemlja z razglasom z dne 26. marcija t. l., št. 4954., izdane prepovedi ter spet dovoljuje, da se smejo uvažati prežvekovalci (goveja živina, ovce in koze) iz komitata Požun na Kranjsko, kakor tudi da se smejo uvažati pitani prasiči, ki imajo najmanj 120 kilogramov žive teže iz požunskega komitata in iz zgoraj navedenih dveh mestnih ozemelj, toda pitani prasiči samo v klavnico stolnega mesta Ljubljane na Kranjskem v ta namen, da se takoj pokoljejo.

Rok za dopuščanje tega uvažanja je določen na

1. dan maja 1896.

Občnih določil, ki veljajo gledé uvažanja goveje živine iz komitata Požunskega spadajočega pod plučno-kužno zaporno ozemlje, se ta razglas ne dotika.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 29. dne aprila 1896.

Št. 7040.

Razglas.

Glasom naznanila vis. c. in kr. ministerstva za vnanje zadeve je kraljeva bavarska vlada z odlokom z 10. dne marcija t. l. pod prej veljavnimi in v „Naznanilih“ (Anzeigblatt) trgovskega ministerstva št. 188. ex 1893. objavljenimi pogoji zopet dovolila uvoz živih goved iz Avstro-Ogerske v klavnice v mestih Lindov (Lindau) in Pasov (Passau), ker so se tamkaj povoljno izvršile naprave in varnostne naredbe, ktere je zahtevala proti zanesenju živinskih kug po iaczemski klavni živini.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 7. dne maja 1896.

Listnica uredništva.

T. W. e D. Za čep pri sodih je vsak les dober; najboljši je seveda trd, na pr. hrastov ali bukov. Če se pa sod mora popolnoma zabiti, na pr. če se vino pošilja po železnici, tedaj se pa vzame čep iz mehkega lesa, ker se tako pri odpiranju pokonča, pa se lože ven potegne. — Najbolje je krmiti seno razrezano, ker ga živina ne more toliko potratiti, a rezati ga je treba na dolgo. — Pfeifer za svoj kraj in svoje namene trte prav obdeluje.

J. R. e B. Podpora za vodovode se pač dobi, koder jih delajo cele občine in je njih potreba dokazana, posamezniki pa ne dobe podpore, zlasti tod ne, koder je tako dovolj vode v vasi.

J. S. e V. Obrnite se na kranjsko hranilnico v Ljubljani, ki za take namene posojuje občinam prav ceno denar. Če Vam posojilo dovolijo, priskrbeli Vam bodo tudi vse potrebne račune.

Paštni pečat Poljane pri Škofji Loki. Na vprašanja brez podpisa ne odgovarjamo.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izbaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/6 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 9.

V Ljubljani, 15. maja 1896.

Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. maja 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 32.— kr. do gld. 34.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; gorenjska repa gld. 36.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.50 kr.; konopno seme gld. 13.25 kr. do gld. 13.50 kr.; kuminovo seme gld. 30.— kr. do gld. 31.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 9.— kr.; rudeči Hrvat gld. 8.— kr.; prepeličar (koks) gld. 9.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr. brez dima sušene gld. 17.— kr. do gld. 18.— kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr. Ježice nove: gld. 4.75 kr. do gld. 5.— kr. za 100 klgr. Med: od gld. 24.— kr. do gld. 25.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 34.— kr. do gld. 36.— kr. težke od 30 do 40 kg " " 28.— " " 30.— " lahke " " 28.— " " 30.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vrst. Bikove kože po 31 kr. klgr.)

Telečje kože: 55 kr. za kg. Kozličeve kože po gld. 1.— kr. do gld. 1.05 kr. Svinjske kože: Čiste, brez napak 28 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 4.— do 4.50 }
" kun " " 9.— " 10.— } za par.
" dihurjev " " 2.— " 3.— }
" vidr " " 9.— " 10.— }

Kože zajcev po 15 do — gld. za 100 komadov. Pepelika (potošl) po gld. 15.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 13. maja 1896. Pšenica gld. 7.80 kr., rž gld. 7.25 kr., ječmen gld. 6.25 kr., oves gld. 7.— kr., ajda gld. 7.30 kr., proso gld. 6.30 kr., turšica gld. 6.30 kr., leča gld. 12.— kr., grab gld. 12.— kr., fižol gld. 12.— kr., seno gld. 1.96 kr., slama gld. 2.13 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 13. maja 1896. Pšenica gld. 7.08 kr., rž gld. 6.76 kr., ječmen gld. 6.73 kr., oves gld., 6.58 kr., turšica gld. 4.24 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Gostilna in mesarija

se daje v najem na 3 leta, katera se nahaja v Suhoru ob državni cesti blizu farne cerkve. Mesarija je edina v celi fari; v lepo urejenem mesarskem posloju se nahaja tudi velika ledenica. Pogoji so ugodni. Več pove lastnik. (54-4)

Janez Težak, gostilničar in mesar v Suhoru pri Metliki.

Pri JOSIPU LEUZU, trgovcu v Ljubljani,

Reseljnova cesta šte. 1. poleg mesarskega mostu
dobijo se (32-5)

jajca za valenje

od najlepših rac in gosi, kakor vsakovrstna semena, garantirano pravi ribniški fižol, koks, mandaloni itd. — Nadalje tudi kupuje vsakovrstna semena, kakor fižol, repno seme i dr., vsakovrstne korenine in cvetja, kakor male in velike norice, česminovo lubje, perje malih in velikih noric, jeternik, volovski jezik, crno in belo ameriko, arniko, kresnice, plučni in planinski mah ter cvetice vsakih vrst. —

Tudi kupuje in prodaja fine namizne rake. Brzjavni naslov: Leuz, Ljubljana.

Neoženjenega sadjarja

išče podpisano vodstvo. Plače je 25 gld. na mesec. Kakor hitro dokaže v službo sprejeti, da jej je popolnoma kos, se mu plača primerno poviša. Prosto je opravljeno stanovanje, s potrebno kurjavo ter svečavo. Sadjarju skoraj izključljiva dolžnost je, učence pri praktičnih delih v sadjarstvu sploh, v ameriških matišnjakih, ter v trtnici kakor predelovec navajati. Kdor ni v stanu s šolskim spričalom dokazati, da je v sadjarstvu ter novodobnem trtarstvu teoretično in praktično izobražen, naj nikar ne prosi za službo.

Prošnje sprejema podpisano vodstvo do 1. junija t. l.

Službo je nastopiti koj prve dni meseca junija. (56-1)

Vodstvo deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem Mestu na Dolenjskem, dne 9. maja 1896.

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)
najboljša primes k krmi za živino in kuretino, dobi se pri

Ivanu Pauserju,

trgovcu v Ribnici. (39-6)

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurencija zavrne pričela je podpisana trdka izdelavati v dogovoru s o. kr. kmetijsko družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljše, ki se da dobiti, je jako trdo a zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene varstvene znamke in sicer:

in

Dolgot kos	v pesteh v centimetrih	cesarskega orla			križ s krajci.		
		5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2
Cena kr.:		85	90	95	1.-	1.05	1.10.

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr.

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njeno stroko spadajoče blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine, lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje, kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerno nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča (59-1)

Kajetana Ahačiča vdova

v Trziču na Gorenjskem.

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovjših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglje, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (34-8)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, do pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah

(Ferlach) Koroško.

Jajca za valjenje

od posebno plemenitih kur, kakor: od pegatk eno po 15 kr., od pravih štaj. kur po 15 kr., Houdan po 20 kr., Plymouth Rocks po 20 kr., domače Fazane 30 kr., Dorking 30 kr., Kokinkina rumene 30 kr. in prave haroarske kanarčke z domačim križane prodaja

IVAN KRANJC v Št. lju pošta Velenje

na Štajerskem. (37-6)

Zavarovanje proti škodi po toči!

prevzame

po najcenejših, stalnih premijah

Glavni zastop v Gradcu

(pisarna: Kaiserfeldgasse, 21)

ogrsko-francoske zavarovalne družbe

(Franco-Hongroise),

Vse škode se pošteno obračunajo in točno izplačajo. Na posebno željo se premija more še le jeseni plačati.

Družba je dosedaj povrnila nad 60 milijonov gold. svojim zavarovancem.

Zarad sprejema zastopov se je obrniti na gorenji glavni zastop, kamor je tudi poslati objave, če kedo hoče zavarovati. (53-3)

Najizbornejše in cenejše členkaste travniške brane izdeluje in iz zaloge prodaja poleg drugih kmetijskih strojev

Jos. Lorber v Žalcu pri Celji.

Cena jednouprežni brani 26 gld.

„ dvouprežni „ 32 „

Te brane se niso obnesle samo na travnikih z najboljšim uspehom, ampak tudi na polji pri pomladanski in jesenski setvi za poravnavo brazd in umetnih gnojil, kakor tudi še posebno za zrahljanje pozimski mokrini ali po plohah nastale trde površne skorje, kar priča polno priznanskih pisem. (12-7)

Dalje proizvaja vse v livarsko in strojno stroko spadajoče predmete za žage, mline in druge obrtnijske namene, kakor: zobna kolesa (vsake vrste), železna vretena, logarje, kolobarje za jermena, zamašnjake (Schwungräder), sploh vse sestavne dele za stroje; potem razne vlitte plošče, kotle, uteže (tudi za ure), rošče itd. itd.

Cene so nizke, delo pošteno, potrežba prijazna in točna.

Staro lito železo se kupuje in po dobrih cenah plača.

Trtne škropilnice „Patent Schindler“.

IVAN SCHINDLER

Izdelovavec strojev in sprav

osnov. kroj. iznajtlik prv.

izdelal in pošilja vs. vrstičino za najboljše kakož.

božji in iz najprikladnejše pladine pogožji.

STROJE, SPRAVE, ORODJE VSAKE VRSTE

ZA KMETIJSKE, OBRTNIJSKE IN POŠIRNE NAMEMBE

Cene so za 20% primernejše nego povsod.

Kataloge v slovensčini z ušč od 250 nadori razpošiljam zastopj.

Pr. (Krajci) vsem slovenskim.

Poprosila se prevažnajo za najboljše in najprimernejše izpažop.

Obstojenja poslovanjskih skladnih delov in drujevno uslužj.

Kaj se pusti na navo in oboro vado.

IVANA SCHINDLER

Izdelovavec strojev

in Nimbргу pri Duissaju.

Hranite drago neredilno bobovo kavo.

Primešajte h kavi $\frac{2}{5}$ prave Kneippove kave bratov Oelz v rudečih zavojih z zraven stoječo sliko kot varnostno znamko, potem primešajte še $\frac{1}{5}$ specialne Oelzove kave in zakuhajte v prvo $\frac{1}{5}$ bobove kave. — Ta zmes napravi **zdravo, okusno in redilno** pitno kavo, katera manj stane kakor druge kave.

(33-4)

Spoštovanjem

Bratje Oelz v Bregencu.

V krajih, kjer teh izdelkov ni dobiti v prodajalnicah, razpošiljamo na zahtevanje zavitke po $4\frac{1}{2}$ kg. franco za 2 gl. 10 kr.

Na prodaj

sta iz proste roke dve zidani hiši ob cesti pod „Velkim Vrhom“ z večimi sobami, s hlevom, z lepim vrtom, s sadnim drevjem in s poljem. — V jedni hiši nabajata se tudi gostilna in prodajalna. Vsa poslopja so v dobrem stanju. (60-1)

Natančnejši pogoji se izvedo pri

JOSIPU LAVRIČU

posestniku v Novivasi pri Rakeku.

C. in kr. privilegovani

aparati v ohranjenje piva.

Taisti so za gostilne in domačo porabo neizogibno potrebni in imajo to prednost, da pivo brez umetnega dovažanja ogljikove kisline ostane **cele tedne** sveže in okusno. Njihova uporaba je jako priprosta.

Poskusi teh preskušanih aparatov so dokazali, da se pivo **od začetka, do zadnjega kozarca** enako dobro, peneče in čisto ohrani. (22-6)

Cenike z navodilom pošilja izdelovatelj:

Albin C. Achtschin star. v Ljubljani

Gledališke ulice št. 8.

Priznalno pismo:

Poslani mi aparat za obranjenje piva sem poskusil in moram priznati, kot izvrstno in potrebno za vsakega kdor ima pivotoč, kjer je v resnici čez 8 dni piva lepša in boljša kot prvi dan, ko se jo brani v aparat in moram takega le pridoročati.

Postojna, 6. aprila 1896.

Z velespoštovanjem

G. Pikel.

(11)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

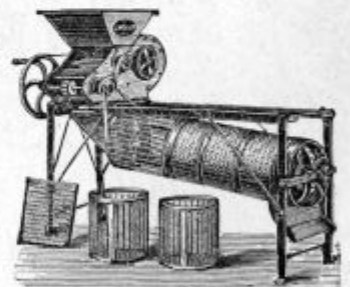

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše). Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (17-4)

IG. HELLER na Dunaju

II, 3 Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Najbolje osipalnice in pluge po 8 gld., močnejše po 9 gld. izdeluje
M. Ha. Preložnik, kovač v Hotinji Vasi, pošta Kranichsfeld. (34)

Seme pravega ribniškega fižola ima naprodaj Jakob Lavrenčič,
posesinik v Sodražici. Cena 12 gold. za 100 kg postavljen na
postajo Ribnica. (80)

Več kovaških učencev in dobrega kovaškega pomočnika za kole-
selne in kočije sprejme takoj Peter Keršič, uradno potrjeni
konjezdavni kovač v Sp. Šiški pri Ljubljani. (85)

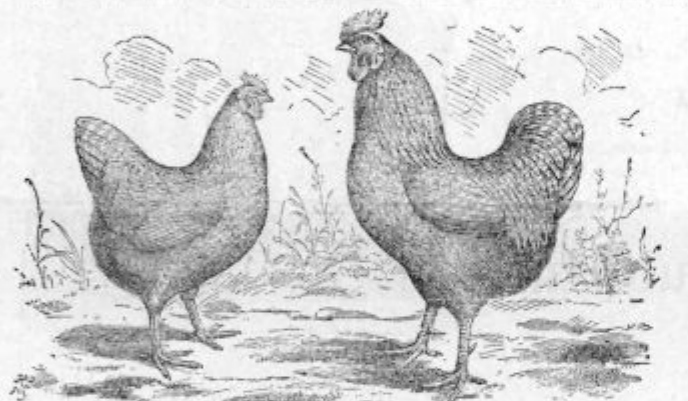
Plemenega junca, muricodolske pasme, 4 leta star, sive barve, že
dober za rabo ali pa za mesarja, ker je prav debel, tehtja 13
starih centov, zelo krotak ter navajen voziti. Cena po dogovoru.
Več pove Franc Andolšek, župan v Poljanah, pošta Ortnek. (86)

150 centov sena je naprodaj v Ljubljani, Gruberjeve ulice št. 1. (87)

Hiša z vrtom, pri cesti, 1/4 ure oddaljena od postaje Kamnik, se
takoj proda. Več pove Ivan Hudobilnik v Kamniku. (88)

14 panjev zdravih, kranjskih čebel proda Franc Burgar v Vodičah
št. 1., pošta Smednik. (89)

Brizgalnico v prav dobrem stanju, dvovprežno, proda pod ugodnimi
pogoji Kajetana Ahačiča vdova v Tržiči, vsled tega ker je zanjo
prevelika. (90)

Jajca za valenje

od najboljših kokošjih pasem za kmetovalce

Houdan in Plymouth Rocks po 15 kr. eno
dobiti je pri (51-3)

Jos. Lenarčič-u na Vrhniki.

Izvrstne,

c. kr. jedino priv.

škropilnice proti peronospori

inženirja Živice, katere so se splošno razširile zaradi svoje jednostavnosti, trajnosti, lahke porabnosti pri vsakem obdelovanju trtja itd. prodajamo z garancijo po dosedanjih, nizkih cenah.

Živice in drugi v Trstu.

Razpošiljamo škropilnice tudi s posodami nove vrste.

Posiljamo popolne škropilnice na vsako poštno postajo naše mornarhije franco:

z leseno posodo po . . . . . gld. 10.—,
z elegantno in trdno posodo iz kartona po . . . . . 11.—.

Obrazce s cenikom pošiljamo radovoljno in poštne prosto.

Izdelujemo tudi razprašilnice za žveplo in neprenehljive vinske stiskalnice. (47-4)

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27-7)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Gradec, poste restante.

Največa zaloga

raznega semena

na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola in drugih zelenjadnih vrst. (35-6)

Mnogobrojnega poseta prosi

PETER LASSNIK v Ljubljani.

Vezi iz pat. gume za požlahtnjevanje trt

po profesorju Göthe-ju kakor po dr. Kröczer-ju

razpošilja edino prave (57-1)

c. in kr. dvorna tovarna za gumo in celulojdi

Glavna zaloga: **J. M. Schmeidler** Podružnica:
7,2 Stiftgasse 19. na Dunaji. I. Graben 10.

Brzobjavni naslov: „Gummischmeidler.“

Mihael Barthel in drug.

Dunaj X., Keplergasse 20.

Vir kjer se dobi najboljši in najcenejši orig. karbolinej, nepresegljive kakovosti, uspeh zagotovljen. Razpošilja 5 kg po pošti 1 gld. 20 kr. 100 kg 14 gld.

Karbolinej v 12 barvah, moder, rujav, siv, rumen, zelen, rudeč itd.
Vzorčni listi in ceniki zastonj.

Apnena klaja za mlado, molžno- in pitano živino neobhodno potrebna. Poraba majhna, učinek velikansk. 5 kg po pošti 1 gld., 100 kg 16 gld.

Hranilna maža za vozove, 50%, materijalnega prihranka. 100 kg 12 gld.

Maža za vozove, rumena I^a 9 gld. 50 kr., modra I^a 9 gld. rumena II^a 8 gld. 50 kr., modra II^a 8 gld., črnomodra 7 gld.

Maža za usnje, 1 kg 60 kr., 5 kg 2 gld. 50 kr., 100 kg 25 gld.

Ruska patentovana maža za usnje 1 kg 1 gld. 5 kg 4 gld.

Strešna lepnicca v zavojih po 10 m dolga 1 m široka, I^a 2 gld. 70 kr., II^a 2 gld. 40 kr., III^a 2 gld. 10 kr. (58-1)

Schicht^{ovo} patentno milo

avstro-ogerski patent

zakonito registrirana varstvena znamka

je najboljša za perilo in drugo hišno porabo; združuje najvišjo pralno moč z največjo milobo; daje blesteče belo, nedišeče perilo in je posebno pripravno za volnato blago; izborna je kot ročno in (26 b) kopalno milo za velike in male. (1)

Nikomur ne bode žal, če poskusi.

Dobiva se večinoma v vseh prodajalnicah na drobno.